

Índex

Carme Junyent. <i>T'estimo com la sal</i> _____	9
<i>Cap-de-jonc.</i> Traducció de Marta Pera Cucurell _____	13
Marta Pera Cucurell. <i>D'on venim</i> _____	21
Lolita Bosch. <i>Ja-no-pare</i> _____	33
Àngels Bassas. <i>Ni el sacrifici d'Ifigènia, ni la fel d'Electra, ni la sal de Cordèlia. Filla, dona, mare</i> _____	43
Margarida Aritzeta. <i>Filles de l'amor</i> _____	67
Llúcia Ramis. <i>Les morts de mon pare</i> _____	77
Júlia Ojeda Caba. <i>Itinerari 1 (La llum)</i> _____	89
Marta Marín-Dòmine. <i>Va ser un home que em va posar en un món dominat pels homes</i> _____	101
Gemma Asins. <i>Entre Venus i Júpiter</i> _____	115
Andrea Mayo. <i>Matar un pare</i> _____	141
Marta Romagosa. <i>Sort de la sargantana que em va despertar</i> _____	151
Marta Vives Masdeu. <i>Recartografia</i> _____	163
Gemma Sardà. <i>I si fos viu?</i> _____	173
Irene Yúfera. <i>El cor a la boca</i> _____	181

Sílvia Soler. <i>Baules</i> _____	195
Marta Orriols. <i>Es fan reparacions de tota mena</i> _____	203
Natàlia Cerezo. <i>Les absències</i> _____	209
Simona Škrabec. <i>El puput</i> _____	227
Stefanie Kremser. <i>Paisatge nocturn amb cabra</i> _____	249
Ivet Zwatzko i Pou. <i>Carta al pare</i> _____	259
Itineraris vitals de les autores _____	271
Simona Škrabec. <i>Perdudes entre les citacions</i> _____	289

Carme Junyent

T'estimo com la sal

Hi havia una vegada un rei que tenia tres filles. El rei s'anava fent gran i pensava en com hauria de dividir el seu regne. Va convocar les seves filles per demanar-los com l'estimaven. La gran li va dir: «Jo t'estimo com el sucre». El rei, tot cofoi que l'estimés tant, va decidir deixar-li tots els jardins de palau. Quan va ser el torn de la mitjana, va respondre: «Jo t'estimo com la mel», i el rei, afalagat, li va prometre tots els horts de palau. Estava molt encuriolit per saber com l'estimava la petita, que era la seva preferida i a qui volia llegar tot el regne. Quan el seu pare li va demanar com l'estimava, ella va dir: «T'estimo com la sal». El rei, enfurismat i ofès perquè creia que la seva filla l'estimava molt poc, la va obligar a abandonar el palau i a no tornar-hi mai més.

La princesa va abandonar el palau i va anar a parar a una masia on li van donar feina com a cuinera. En va aprendre molt ràpid i la seva fama es va escampar per tot arreu. Era la millor cuinera de la contrada. El rei, que no havia volgut saber res més de la seva filla petita, també va sentir a parlar d'aquella cuinera tan bona, i un dia que va anar de cacera va demanar als amos del mas que els preparessin un bon dinar a ell i a tota la seva comitiva.

Els amos, tots nerviosos perquè el rei havia d'anar a casa seva, van dir a la princesa: «Sobretot, pensa que ens has de fer quedar molt bé. Has de preparar la millor menja que hakis fet mai. El rei s'ha d'endur un bon record d'aquesta casa». La princesa, quan va saber que tindria el seu pare com a convidat, de seguida va

decidir com ho havia de fer. Va preparar un gran tiberi, amb tots els gustos de la tardor, i, de cada plat, en va anar reservant una porció que havia de ser per al rei. «Li farem un tracte especial», va dir als amos.

Va arribar el dia del gran dinar, i tots els comensals estaven impacients per comprovar si era veritat que aquella cuinera era tan bona. Efectivament, tot els va semblar boníssim i no paraven de lloar cada bocí que menjaven. El rei, però, no deia res. Pensava que potser el volien enganyar. Com podia ser que lloessin aquells plats insípidos? L'amo, atent a tots els gestos del rei, es va adonar que alguna cosa no anava bé i s'hi va atansar: «Majestat, que no és prou bo aquest dinar per al vostre paladar?». «Com voleu que trobi bo aquest menjar sense sal?», i tal com deia aquestes paraules, va recordar que ell havia expulsat la seva filla per haver-li dit que l'estimava com la sal. L'amo, que no podia entendre un error tan gran de la seva cuinera, la va fer venir a donar explicacions al rei i, així que es van veure, pare i filla es van fondre en una abraçada.

«Perdona'm, filla meva. Fins avui no havia entès que tu eres la que m'estimava més, perquè és la sal la que dona el gust a tot el menjar». Així, la princesa va tornar a palau i va heretar tot el regne perquè va demostrar que era la que més estimava el pare.

Aquest conte, me l'explicava el meu pare. A casa, la que explicava els contes era la mare, i el pare s'havia especialitzat més en la narració d'anècdotes, històries exemplars i coses així. Però la meva mare no coneixia el conte *T'estimo com la sal*, i el meu pare el sabia perquè l'hi havia explicat el seu avi. Aquest conte va tornar a la meva vida en un examen de traducció suahili-alemany. Els meus companys no entenien ni el títol, perquè no coneixien la història. *Kupenda kama chumvi*. Pocs anys després,

el títol que no vaig entendre va ser *Cap O'Rushes* fins que no vaig arribar a la resposta: «I love you as fresh meat loves salt».

L'any 1983, l'editorial feminista Virago de Londres publicava un llibre amb el títol *Fathers: Reflections by Daughters*. L'editora era Ursula Owen, fundadora de la mateixa editorial. Aquell llibre s'obria amb el conte *T'estimo com la sal* (*Cap O'Rushes*), i recollia textos de diverses autores angleses. Totes parlaven de la dificultat d'escriure un text sobre el pare, pràcticament totes deien que havia estat el text més difícil que havien escrit en la seva vida. L'explicació d'aquesta dificultat potser (és una interpretació meua) es troba en un dels textos del llibre, *Two for the price of one*, de Sara Maitland. En aquest treball, Maitland exposa una idea certament provocadora: les filles no maten els pares. Arriba a aquesta conclusió després d'analitzar la mitologia clàssica, on passa de tot excepte que una filla mati el pare, i també indaga en la crònica de successos, on constata que aquest és un crim molt rar i que, quan es produeix, acostuma a ser en circumstàncies molt excepcionals.

Aquesta idea, que ens ve a dir que l'única fidelitat real és la de les filles cap als pares, m'ha fet reflexionar sovint. També n'he parlat amb altres dones, i sempre constatem que és una qüestió realment difícil. La veritat és que durant aquests quaranta anys des de la publicació d'aquell llibre ja havia esperat que sortís un llibre així en català. Com que això no ha passat, vaig decidir fer-lo jo. Vaig convocar més d'una trentena d'escriptores de totes les generacions (de més de setanta a menys de trenta anys, per dir-ho així) i els vaig proposar la idea. El trajecte ha estat llarg, tortuós, amb moltes anades i vingudes i al final la mateixa reflexió: és difícilíssim. Per això els agraeixo molt a totes —especialment les que finalment van entomar el repte— que s'ho plantegessin, que vinguessin a les reunions i també, és clar, les converses que hem tingut sobre el tema. Sempre els deia que estava segura que, al final, faríem un gran llibre. Fins i tot si no ens agrada el

resultat, aquest és un gran llibre, perquè entoma un gran repte que no ha estat fàcil per a ningú. Però entomar-lo significa fer-lo present, aprofundir-hi i, en conseqüència, reflexionar sobre el nostre propi comportament, tant com a pares com en el paper de filles. I òbviament, això no exclou el gaudi literari. Tots sabem que les obres literàries que ens captiven més són aquelles que ens fan veure noves cares de nosaltres mateixos. En els textos que segueixen ben segur que hi trobarem aspectes que mai hem volgut mirar de cara, ben segur que serà un alliberament.